

10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 2. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI

(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 10. SINIF ORTAK SINAV SENARYOLARINDAN SENARYO 2'YE GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda verilen eserlerin karşlarına sanatçıları yazınız.

Sergüzeşt:

Araba Sevdası:

Mai ve Siyah:

Yeşil Gece:

Babalar ve Oğullar:

2. Aşağıda geleneksel Türk tiyatro örneklerinden *Karagöz* oyunundan bir bölüm verilmiştir.

HACİVAT – Nasıl da fark etmemişim? Çok kilo almışsın!

KARAGÖZ – Köftehor, başka türlü geçinebilir miyim?

HACİVAT – Canım, ramazanda kilo almanın geçinmekle ne alakası var anlayamadım?

KARAGÖZ – Anlayamayacak ne var? Her akşam birkaç iftara, her gece birkaç sahura gidiyoruz ya, tabii bir ayda yirmi iki kilo şişmanlıyorum.

HACİVAT – Allah Allah?..

KARAGÖZ – Sonra da parasızlıktan ramazan sonrası on bir ay akşam yemekleri ile idare ettiğim için ayda iki kilo zayıflayıp gelecek ramazana kadar idare ediyorum.

HACİVAT – Allah iyiliğini versin! Bırak şakayı ama Karagöz'üm, şişmanlık iyi değil! Çeşitli hastalıklara sebep olur.

KARAGÖZ – Hay hay!.. Sen şimdi bırak şişmanlığı da Hacı Cavcav, aklıma bir bilmece geldi.

HACİVAT – Hatırın kalmasın, sor bakalım?

KARAGÖZ – Ama bilemezsen bize iftara geleceksiniz!

HACİVAT – Anlayamadım. Öyle şey olur mu?

Bu metinde geçen manevi değer ile sosyal öğeleri belirleyiniz.

3. Aşağıda Salah Bırsel'in *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu* adlı eserinden bir parça verilmiştir.

Ayazpaşa'da Park Otel'in bitişiğindeki Park Pastanesi'nin yanından sapıp hep sağa doğru bir "Z" harfi çizerek yürürseniz Cennet Bahçesi'ne gelirsiniz. Cennet Bahçesi, Kazancılar Yokuşu'nun başındaki Namık Kemal İlkokulunun üstüne de düştüğü için okulun yanındaki merdivenli sokaktan da oraya çıkılır. Bahçe set settir. Her setten Üsküdar'ın önleri, Kız Kulesi rahatlıkla görünür. Bizim kahve kuşları en arkadaki sette, kahve ocağının sağına düşen yerde oturur ve çokluk limonata içerler. Limonata dedikse getirilen, bardağın içine konmuş bir parmak turuncu reçeli ve bir kaşıktır. Yanında da bir şişe su. Bizimkiler, suyu bardağın ağzına kadar doldurur, karıştırır ve elde ettikleri altın sıvıyı yarı yarıya içtikten sonra üstüne yine su boca ederler. Böylece kimi zaman, bir yerine iki bardak şerbet içildiği olur.

Bu parçada ağır basan anlatım biçimi hangisidir nedeniyle açıklayınız.

4. Trn özelliklerini dikkate alarak bir anınızı yazınız. (Yazınız; verilen parça, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

5. Aşağıda bir gazete haberinden bir parça verilmiştir.

Gıda takviyelerinin popülerliği son yıllarda katlanarak artıyor. ABD'de yapılan araştırmalar, yetişkinlerin yarısından fazlasının takviye aldığına işaret ediyor. Gıda takviyeleri piyasasının 2025 yılı itibarıyla 200 milyar dolar değerine ulaşması bekleniyor. Birçok kişi gıda takviyelerinin güvenli olduğunu düşünüyor. Ancak İngiltere'de bulunan Hertfordshire niversitesinde toksikoloji bölüm başkanı olarak görev yapan Prof. Dr. Rob Chilcott'a göre en popüler gıda takviyeleri bile ařırđ alındığında ya da diğer ilaçlarla etkileşime girdiğinde tehlikeli bir hl alabiliyor. **Bu parçanın konusu nedir?**

6. Aşağıdaki cümlelerin anlamına, yüklemnin türüne ve yapısına göre çeşitlerini yazınız.

Şehrin göbeğinden geçen büyük çayın üzerindeki köprüyü aşır hastanenin kapısına vardıkları zaman ortalık epeyce ağarmıştı

Yüklemin türü:

Anlamına göre:

Yapısına göre:

O zamanlarda arkadaşlığın adı; şehirde, semtte hatta mahallede bile pek geçmezdi.

Yüklemin türü:

Anlamına göre:

Yapısına göre:

7. Aşağıdaki parçada yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

Hava soğukla sıcak arasındaydı ve durmaksızın yağmur yağıyordu ( ) rüzgâr sokaktaki ağaçların yapraklarını hafifçe sarsıyordu ( ) Apartmandan çıkarken ( ) Çarşamba günlerinin hüznü şimdiden kendini gösterdi ( ) ( ) diye söylendi ( )

8. Asaf Akçıl Gümrükte memurdu. Ellibeş yaşlarında tahmin edilirdi. Epey iri hantal bir vücudu vardı. Oldukça garip ve gülünç bir şekilde giyinip kuşanırdı. Tepesi dımdızlak açıktı. Fakat yanlardan uzayan beş-on tel saç ile başını pek itinalı bir surette bir taç gibi örmeyi bilirdi. Sinek kaydı tıraş olurdu. Yıllardan beri yenilenmemiş soluk, pekmez köpüğü boyunbağı çenesinin altında bir düğüme benzerdi.

Bu parçada geçen yazım yanlışlarını bularak doğrusunu aşağıdaki boşluğa yazınız.

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ

10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 2. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI

CEVAP ANAHTARI

(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 10. SINIF ORTAK SINAV SENARYOLARINDAN SENARYO 2'YE GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda verilen eserlerin karşlarına sanatçıları yazınız.

Sergüzeşt: Samipaşazade Sezai

Araba Sevdası: Recaizade Mahmut Ekrem

Mai ve Siyah: Halit Ziya Uşaklıgil

Yeşil Gece: Reşat Nuri Güntekin

Babalar ve Oğullar: Ivan Sergeyeviç Turgenye

2. Aşağıda geleneksel Türk tiyatro örneklerinden *Karagöz* oyunundan bir parça alınmıştır.

HACİVAT – Nasıl da fark etmemişim? Çok kilo almışsın!

KARAGÖZ – Köftehor, başka türlü geçinebilir miyim?

HACİVAT – Canım, ramazanda kilo almanın geçinmekle ne alakası var anlayamadım?

KARAGÖZ – Anlayamayacak ne var? Her akşam birkaç iftara, her gece birkaç sahura gidiyoruz ya, tabii bir ayda yirmi iki kilo şişmanlıyorum.

HACİVAT – Allah Allah?..

KARAGÖZ – Sonra da parasızlıktan ramazan sonrası on bir ay akşam yemekleri ile idare ettiğim için ayda iki kilo zayıflayıp gelecek ramazana kadar idare ediyorum.

HACİVAT – Allah iyiliğini versin! Bırak şakayı ama Karagöz'üm, şişmanlık iyi değil! Çeşitli hastalıklara sebep olur.

KARAGÖZ – Hay hay!.. Sen şimdi bırak şişmanlığı da Hacı Cavcav, aklıma bir bilmece geldi.

HACİVAT – Hatırlan kalmasın, sor bakalım?

KARAGÖZ – Ama bilemezsen bize iftara geleceksiniz!

HACİVAT – Anlayamadım. Öyle şey olur mu?

Bu metinde geçen manevi değer ile sosyal öğeleri belirleyiniz.

Ramazan: Manevi değer / sosyal öğe

Bilmece: Sosyal öğe

3. Aşağıda Salah Birsel'in *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu* adlı eserinden bir parça verilmiştir.

Ayazpaşa'da Park Otel'in bitişiğindeki Park Pastanesi'nin yanından sapıp hep sağa doğru bir "Z" harfi çizerek yürürseniz Cennet Bahçesi'ne gelirsiniz. Cennet Bahçesi, Kazancılar Yokuşu'nun başındaki Namık Kemal İlkokulunun üstüne de düştüğü için okulun yanındaki merdivenli sokaktan da oraya çıkılır. Bahçe set settir. Her setten Üsküdar'ın önleri, Kız Kulesi rahatlıkla görünür. Bizim kahve kuşları en arkadaki sette, kahve ocağının sağına düşen yerde oturur ve çokluk limonata içerler. Limonata dedikse getirilen, bardağın içine konmuş bir parmak turuncu reçeli ve bir kaşıktır. Yanında da bir şişe su. Bizimkiler, suyu bardağın ağzına kadar doldurur, karıştırır ve elde ettikleri altın sıvıyı yarı yarıya içtikten sonra üstüne yine su boca ederler. Böylece kimi zaman, bir yerine iki bardak şerbet içildiği olur.

Bu parçada ağır basan anlatım biçimi hangisidir nedeniyle açıklayınız.

Betimleme. Parçada duyular aracılığıyla varlıkların niteliklerini, bu varlıkların duyularımız üzerinde uyandırdıkları izlenimleri belirtilerek betimleme yapılmıştır. Ayrıca varlıkların belirgin özelliklerini tanıtip göz önünde canlandırılması sağlanmıştır.

4. Trn özelliklerini dikkate alarak bir anınızı yazınız. (Yazınız; verilen parça, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Ayağıma lapın kundura almak için Halil Ağa bir gün beni İstanbul'a indirmişti. Çarşıdan lapınları aldık, yeni fesimin mavi ipek püskülünü okşayarak Serasker Kapısı'na geldik; orada muhasebeci yardımcısı olan babamın odasına uğrayıp beraber 'Vaniky' ne dönecektik... Babamın odasındaki ufak yazı ekmecesinin üstünde, yeni yayımlanmaya başlamış olan Ceride-i Askeriye' yi gördüm. Heceleyle heceleyle birkaç kelimesini okudum ve babama

— Gazete nasıl yapılır? diye sordum.

Oradaki pırasa kadar uzun ve ak bıyıklı bir subay babama dedi ki:

— Müsaade ediniz de mahdm beye matbaayı göstereyim!

Pırasa bıyıklı subay elimden tuttu, Halil Ağa yanımdan ayrılmadı. Serasker Kapısı'nın Fincancılar Yokuşu tarafındaki bir daireye geçtik ve orada askeriye matbaasını gördüm. Harflerden bir "Ahmet İhsan" dizip iplikle sararak bana verdiler. Matbaada nasıl makine vardı, nasıl basıyorlardı, iyi anlayamamıştım fakat o yedi parçadan oluşan kurşun harfleri çok zaman yanımdan ayırmadım.

O zamandan beri tam elli üç yıl geçti ve ben yedi yaşımdaydım.

5. Aşağıda bir gazete haberinden bir parça verilmiştir.

Gıda takviyelerinin popülerliği son yıllarda katlanarak artıyor. ABD'de yapılan araştırmalar, yetişkinlerin yarısından fazlasının takviye aldığına işaretle ediyor. Gıda takviyeleri piyasasının 2025 yılı itibarıyla 200 milyar dolar değerine ulaşması bekleniyor. Birçok kişi gıda takviyelerinin güvenli olduğunu düşünüyor. Ancak İngiltere'de bulunan Hertfordshire niversitesinde toksikoloji bölüm başkanı olarak görev yapan Prof. Dr. Rob Chilcott'a göre en popüler gıda takviyeleri bile aşırı alındığında ya da diğer ilaçlarla etkileşime girdiğinde tehlikeli bir hl alabiliyor.

Bu parçanın konusu nedir?

Çok fazla gıda takviyesi almanın tehlikeli olabileceği

6. Aşağıdaki cümlelerin anlamına, yükleminin türüne ve yapısına göre çeşitlerini yazınız.

Şehrin göbeğinden geçen büyük çayın üzerindeki köprüyü aşır hastanenin kapısına vardıkları zaman ortalık epeyce ağarmıştı

Yüklemin türü: Fiil

Anlamına göre: Olumlu

Yapısına göre: Birleşik (Girişik birleşik)

O zamanlarda arkadaşlığın adı; şehirde, semtte hatta mahallede bile pek geçmezdi.

Yüklemin türü: Fiil

Anlamına göre: Olumsuz

Yapısına göre: Basit

7. Aşağıdaki parçada yay ayrıla gösterilen yerlere sırasıyla noktalama işaretlelerinden hangileri getirilmelidir?

Hava soğukla sıcak arasındaydı ve durmaksızın yağmur yağıyordu ( ) rüzgâr sokaktaki ağaçların yapraklarını hafifçe sarsıyordu ( ) Apartmandan çıkarken ( ) arşamba günlerinin hüznü şimdiden kendini gösterdi ( ) ( ) diye söylendi ( )

Cevap: (,) (.) (") (.) (") (.)

8. Asaf Akçıl Gümrükte memurdu. Ellibeş yaşlarında tahmin edilirdi. Epey iri hantal bir vücudu vardı. Oldukça garip ve gülünç bir şekilde giyinip kuşanırdı. Tepesi dımdızlak açıktı. Fakat yanlardan uzayan beş-on tel saç ile başını pek itinalı bir surette bir taç gibi örmeyi bilirdi. Sinek kaydı tıraş olurdu. Yıllardan beri yenilenmemiş soluk, pekmez köpüğü boyunbağı çenesinin altında bir düğüme benzerdi.

Bu parçada geçen yazım yanlışlarını bularak doğrusunu aşağıdaki boşluğa yazınız.

YANLIŞ

DOĞRU

Gümrükte

gümrükte

Ellibeş

Elli beş

vücudu

vücudu

beş-on

beş on

Sinek kaydı

Sinekkaydı

pekmez köpüğü

pekmezköpüğü

boyunbağı

boyun bağı

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ

